

LUONTO- JA YMPÄRISTÖ- KOULUJEN PALVELUT

kouluille ja varhaiskasvatukseen
pääkaupunkiseudulla

2023-2024

Kursseja • luontokoulupäiviä
kouluvierailuja • opastuksia
opetusmateriaaleja • näyttelyitä
vierailukohteita

NATUR- OCH MILJÖ- SKOLORNAS TJÄNSTER

för skolor och småbarnsfostran
i huvudstadsregionen

2023-2024

Kurser • naturskoldagar
skolbesök • guidningar
undervisningsmaterial
utställningar • besöksmål

Sisältö

Harakan luontokeskus.....	4
Korkeasaaren luontokoulu Arkki	6
Meriharjun luontotalo.....	8
Naturskolan Uttern.....	10
Kurssikalenteri 2022–2023	14
Vihreä lippu • Grön flagg	16
Vantaan luontokoulu • Vanda naturskola	18
Villa Elfvikin luontotalo • Naturens hus Villa Elfvik.....	20
Ympäristökoulu Polku	22
Suomen luontokeskus Haltia	
Finlands naturcentrum Haltia	24
Pääkaupunkiseudun luonto- ja ympäristökoulut	
Huvudstadsregionens natur- och miljöskolor	28

Toimitus: Suomen luontokeskus Haltia

Kannen kuva: Jari Kostet / Metsähallitus Luontopalvelut

Taitto: www.gravision.fi

Paino: Joon

Luonto- ja ympäristökoulut kasvattajien tukena

Hyvä opettaja, varhaiskasvattaja, ilta-päiväkerhon ohjaaja, kasvatusalan opiskelija ja kaikki ympäristökasvatuksesta kiinnostuneet! Tästä esitteestä löydät pääkaupunkiseudun luonto- ja ympäristökoulujen palvelut.

Luonto- ja ympäristökoulut edistävät luonnontuntemusta, ympäristö-vastuullisuutta ja kestäväää elämäntapaa. Kouluille ja päiväkodeille tarjottavat opetusohjelmat perustuvat valtakunnallisiin varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmiin ja tukevat niissä asetettuja kestävän kehityksen kasvatuksen tavoitteita. Oppiminen on monialaista, toiminnallista, elämyksellistä, osallistavaa ja tutkivaa. Kasvatta-

jille tarkoitetut kurssit tarjoavat tietoa ja menetelmiä ympäristövastuullisuuden opettamiseen ja valmiuksia viedä ryhmiä ulos luontoon oppimaan. Luonto- ja ympäristökoulut tarjoavat myös kiinnostavia vierailukohteita, kuten näyttelyitä ja luontopolkuja.

Tutustu tarkemmin LYKE-verkoston sivuilla luonto- ja ympäristökoulujen toimintaan ja siihen, miten ympäristökasvatus tukee opetussuunnitelman perusteita: www.luontokoulut.fi

Tervetuloa palveluidemme pariin!

Toivottaa pääkaupunkiseudun luonto- ja ympäristökoulujen väki

Natur- och miljöskolornas stöd för pedagoger

Bästa lärare, småbarnspedagog, eftis-ledare, pedagogikstuderande och alla som är intresserade av miljöfostran! Den här broschyren presenterar huvudstadsregionens natur- och miljöskolors tjänster för er.

Natur- och miljöskolorna främjar naturkännedom, miljöansvar och hållbar livsstil. Natur- och miljöskolorna erbjuder undervisningsprogram som grundar sig på de nationella läroplanerna och stöder läroplanernas mål för fostran för hållbar utveckling. Inläringen är ämnesövergripande, undersökande, aktivitets- och upplevelsebaserad.

Kurserna för pedagoger ger kunskap och metoder för att lära ut miljöansvar och ta ut grupper i naturen. Natur- och miljöskolorna erbjuder också intressanta besöksmål, såsom utställningar och naturstigar.

Bekanta dig närmare med natur- och miljöskolornas verksamhet, och hur den stöder läroplanen på LYKE-nätverkets nätsidor: www.luontokoulut.fi/sv

Välkommen att ta del av våra tjänster!

Önskar vi på huvudstadsregionens natur- och miljöskolor

Tervetuloa Harakan luontokeskukseen

Harakan saaren luontokeskus Kaivopuiston edustalla on kaikkien Itämerestä kiinnostuneiden retkipaikka ja tukikohta. Kouluille Harakka on merellinen kenttäasema luonnon ja ympäristön tilan tutkimiseen. Tarjoamme luonto-opetuksen ja ympäristökasvatuksen palveluita myös päiväkodeille ja aikuisille. Harakan saarella opitaan ulkona merituulella tai laboratorion suojissa. Päivä saarella tarjoaa aina jonkin oivalluksen kotiin vietäväksi. Toimintaan osallistuminen on valtaosin maksutonta.

Ympäristökasvatuksen kurssit 2023–2024

Harakan luontokeskuksen kurssit on suunnattu opettajille, lasten ja nuorten kanssa työskenteleville kasvattajille ja muillekin aiheista kiinnostuneille. Kurssit ovat maksuttomia ja avoimia yli kuntarajojen. Katso ajankohtaista lisätietoa Harakan ympäristökasvatuksen kursseista.

- **Ympäristötaitetta luonnossa**
13.9.2023 klo 10–16,
Harakan luontokeskus
- **Merten roskaantuminen**
28.9.2023 klo 10–16,
Harakan luontokeskus
- **Uudet tulokkaat kaupunkiluonnossa**
12.10.2023 klo 10–15,
Kirjailijatalo Villa Kivi
- **Lintukurssi** to 18.4.2024 klo 10–15,
Tekniikan museo ja Viikin
luonnonsuojelualue
- **Luonnonryttikurssi**
ti 14.5.2024 klo 10–15,
Haltialan tilan ympäristö

Ilmoittautumiset kursseille viimeistään viikkoa ennen kurssia:
hel.fi/harakankurssit

Harakan luontokoulupäivät

Harakan luontokoulu järjestää toiminnallisia opetuspäiviä helsinkiläisille 4.–9.-luokille ja lukiolaisille.

Kohderyhmät:

- **Luonnontutkimuspäivät 4.–6.-luokkalaisille**
- **Ympäristöntutkimuspäivät lukiolaisille ja 7.–9.-luokkalaisille**

Luonnontutkimuspäiviin haetaan hakemuslomakkeella, joka löytyy verkkosivuiltamme Harakan luontokeskuksen palvelut päivähoitolle ja kouluille. Kevään 2024 haku on maaliskuun puoliväliin mennessä ja syyskauden 2024 haku on keskiviikkoon 8.5.2024 mennessä.

Ympäristöntutkimuspäiviin on jatkuva haku sähköpostilla: asta.ekman@hel.fi

KUVA: MIRA LAINIOLA

Päivähoidon saariseikkailut

Saariseikkailuja järjestetään touko–syyskuussa. Seikkailu on suunnattu 5–7-vuotiaille helsinkiläisille päivähoitolapsille. Elämyksellisellä saariseikkailulla tutustutaan Harakan saaren luontoon ja kiehtovaan vedenalaisen maailmaan. Haku vuosittain huhtikuussa. Lisätiedot: Harakan luontokeskuksen palvelut päivähoitolle ja kouluille.

Maksulliset tilausopastukset ryhmille 2023

Harakassa järjestetään myös maksullisia opastuksia, kuten hyvinvointiretkiä ja saariseikkailuita. Katso lisätietoja verkossa. *Svenskspråkiga grupper som vill komma på utflykt till Stora Röntan kan boka en temadag med Naturskolan Uttern.* Tel. 050 462 9947

Näyttelyt

Harakassa on monta mielenkiintoista näyttelyä, joihin on vapaa pääsy, muun muassa Saaristoluontonäyttely, Akvaariotalon murtovesiakvaario, Vellamon satutalo, Harakan tarinoita sekä valokuva- ja taidenäyttelyitä.

Tervetuloa Korkeasaaren oppimaan!

Korkeasaaren eläintarhassa toimiva Korkeasaaren Luontokoulu Arkki järjestää opetusta koululaisille ja varhaiskasvatukselle. Lähestymme luontoa eläinten ja niiden elinympäristöjen kautta. Tarjoamme koulutuksia myös opettajille ja muille kasvattajille sekä julkaisemme kasvattajille suunnattua, opetusasioihin painottuvaa uutiskirjettä. Uutiskirjeen voi tilata sähköpostiin opetussivujemme kautta. Ohjelmiamme ja palveluitamme ei ole rajattu minkään tietyn kunnan kouluille tai varhaiskasvatusyksiköille. Nettisivuillamme on myös runsaasti materiaalia opetuksen tueksi.

Lue lisää: www.korkeasaari.fi/opintoretki • opintoretket@korkeasaari.fi

Kurssit kasvattajille

Kurssiemme teemana on tällä kertaa luontokato. Syksyn kurssin pääkohderyhmä ovat varhaiskasvattajat ja alkuopetuksen opettajat. Kevään kurssin pääkohderyhmä ovat luokanopettajat ja aineenopettajat. Kurssit järjestetään Korkeasaarella ja ne ovat maksuttomia.

- **Luontokato keskellämme 1**
ti 26.9.2023 klo 15–18
- **Luontokato keskellämme 2**
to 16.5.2024 klo 16–19

Lue lisää ja ilmoittaudu:
<https://www.korkeasaari.fi/opintoretki/kurssit-kasvattajille>

Meriharakka

Luontokoulupäivät

Suosittujen luontokoulupäiviemme teemat liittyvät mm. eläinten käyttäytymisen tutkimiseen, trooppisiin ympäristöihin, sopeutumiseen ja uhanalaisten lajien suojeleluun. Kohderyhmämme on peruskoulun 3.–6. luokat. 4-tuntiset luontokoulupäivät ovat osallistujille maksuttomia ja sisältävät evästauon sekä ennako- ja jälkitehtävät.

Teemat ja tarkemmat kohderyhmät löytyvät nettisivuiltamme:
<https://www.korkeasaari.fi/opintoretki/luontokoulu>

- Haku lukuvuoden 2023–24 luontokoulupäiviin tapahtuu nettilomakkeella 14.–30.8.2023. Luontokoulupäivät ovat maksuttomia ja niihin voi hakea mukaan mistä tahansa Suomen kunnasta.

KUVA: ANNIKA SORJONEN/
KORKEASAARI

Keisaritamariini

Koululaiskonferenssi

Yläkouluille ja lukioille järjestämme koululaiskonferenssin maaliskuussa 2024. Tapahtumassa koulujen edustajaoppilaat tutustuvat johonkin ajankohtaiseen ympäristöaiheeseen ja työstävät sitä työpajoissa sekä esittelevät työt muille osallistujille sekä myöhemmin koko muulle koululle.

- Ilmoittautuminen tapahtuu nettilomakkeella alkuvuodesta. Lisätiedot päivitetään nettisivuillemme lähempänä ajankohtaa: <https://www.korkeasaari.fi/opintoretki/koululaistapahtumat>

Varhaiskasvatukselle

Ohjelmalliset teemaviikot maaliskuussa 2024. Ilmoittautuminen tapahtuu nettilomakkeella alkuvuodesta. Aihe ja lisätietoja päivitetään nettisivuillemme lähempänä ajankohtaa: <https://www.korkeasaari.fi/opintoretki/varhaiskasvatusryhmat>

Ilves

Omatuomivierailut ja -materiaalit

Korkeasaarella voi vierailla omatoimisesti luokan tai vaka-ryhmän kanssa nettisivujemme materiaaleja hyödyntäen. Ryhmien tulee aina ilmoittautua etukäteen ja hakea maksutonta tai etuhintaista vierailua. Ennen vierailua tulee käydä läpi Korkeasaaren käyttäytymissäännöt. Oppilaat ovat retkellä aina opettajan vastuulla. Omatoimivierailun lisäksi voi tiedustella myös mahdollisuutta opastettuun kierrokseen. Opastukset ovat maksullisia. Lisätietoja: <https://www.korkeasaari.fi/opintoretki> ja <https://www.korkeasaari.fi/opintoretki/varhaiskasvatusryhmat>.

Meriharjun luontotalon retket ja luontokoulut

Meriharjun ainutlaatuinen sijainti keskellä Uutelan komeita metsiä ja kutsuvien rantojen kupeessa tekee siitä Itä-Helsingin helmen, jossa on helppo lumoutua luonnosta.

Tule luokkasi kanssa löytämään kipinä luontosuhteen vahvistamiseen!

Meriharjun luontotalo tarjoaa kokonaisvaltaisia, toiminnallisia ja elämyksellisiä luontokouluohjelmia, retkiä ja luontoryhmytyksiä helsinkiläisille 4.–9.-luokkaisille sekä toisen asteen oppilaitoksille.

Toiminnan pääpainopisteinä ovat elämykset, toiminnallinen oppiminen ja oivallukset. Ohjelmat tukevat ja täydentävät koulussa opittua nivoutuen näin osaksi laajempaa, koulussa tapahtuvaa opiskelua.

Esimerkkejä ohjelmatarjonnasta: Elämyksellinen retki, Uhanalaiset eläimet, Metsäpäivä, Itämeripäivä, Luontoryhmytykset ja English language Nature school

Ilmoittautuminen luontokouluihin:
kultus.fi kaksi kertaa vuodessa lukukausien alkaessa.

Instagram: @ymparistotoiminta

Välkommen ut med Naturskolan Uttern!

Naturskolan
Uttern

Naturskolan Uttern är en resurs för skolor och daghem i huvudstadsregionen och västra Nyland. Vi erbjuder uteundervisning i form av naturskoldagar med varierande teman som anknuter till årstid och plats. Vår verksamhet är uppsökande och undervisningen kan ske i er närmiljö eller i något av regionens natur- och friluftsområden.

Naturskolans uteundervisning bygger på ett aktivt lärande med barnens egna upplevelser och upptäckter i fokus. Undervisningen är läroplansbaserad och fungerar som komplement till den ordinarie undervisningen. En dag med naturskolan ger naturkunskap och rörelse samt samarbete och gemenskap i naturen. Genom lekar och uppdrag får barnen upptäcka naturen omkring sig med alla sinnen. Vi ordnar även fortbildningar för pedagoger.

Ett läsår med naturskolan 2023–2024

Delta i Ett läsår med naturskolan tillsammans med din klass/grupp och upplev naturen året runt! Ett läsår med naturskolan innefattar fyra naturskoldagar, två tillfällen under höstterminen och två under vårterminen. Vi tar emot anmälningar i juni och augusti, så länge det finns platser kvar.

Anmäl din klass/grupp till läsåret 2023–2024:

- Ett läsår med naturskolan för åk 3–4
- Ett år med räven Razze för daghems- och förskolegrupper (barn 5–7 år)

Vi erbjuder också enskilda temadagar för olika åldersgrupper.

Fortbildning

Vi erbjuder också fortbildnings- och inspirationstillfällen för olika grupper av pedagoger. Vill ni fördjupa er i ett tema inom miljö- och naturkunskap? Behöver ni idéer till hur man enkelt och roligt kan flytta ut den egna undervisningen? Vi ordnar fortbildning kring olika teman enligt beställning och kommer och fortbildar i er närmiljö.

Läs mera om våra aktuella undervisningsteman och fortbildningar:

www.naturskola.fi > Våra tjänster
<https://www.naturochmiljo.fi/naturskola/tjanster/>

Material för pedagoger

Här hittar du våra bästa tips på material, idéer till utomhusaktiviteter året runt samt lärarhandledningar på svenska:

<https://www.naturochmiljo.fi/naturskola/material-for-pedagoger/>

Opetushallituksen rahoittamat täydennyskoulutukset syksyllä 2023

ME TULEVAISUUDENTEKIJÄT -koulutukset koulujen ja päiväkotien kestävyyskasvatukseen

Tarjoamme maksuttomia koulutuksia luokan- ja aineenopettajille, rehtoreille sekä varhaiskasvatuksen ammattilaisille ja päiväkodin johtajille.

Eri kohderyhmille suunnatut koulutukset antavat konkreettisia välineitä ja tukevat oppimisyhteisöjen kehittämistä kohti ympäristövastuullista arkea.

Koulutukset toteutetaan yhteistyössä yhdeksän eri ympäristöalan organisaation kanssa.

Tule mukaan tai vinkkaa kollegalle!
wwf.fi/opettajille/koulutukset

Sinustako ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen asiantuntija?

Suorita ympäristöalan erikoisammattitutkinto ja valmistu ympäristökasvattajaksi ammatillisen opetuksen painotuksella!

Oletko pohtinut ammatillisen koulutuksen roolia kestävän tulevaisuuden rakentamisessa? Ilmoittaudu syksyllä 2023 pääkaupunkiseudulla alkavaan Suomen ympäristöopisto Syklin ympäristökasvatuskoulutukseen ammatillisen opetuksen painotuksella, joka tarjoaa taustatietoa, näkemystä ja käytännön menetelmiä ja työkaluja vaikuttavaan ympäristö- ja kestävyyskasvatukseen.

Suorita ympäristöalan erikoisammattitutkinto ja valmistu ympäristökasvattajaksi ulkona oppimisen painotuksella!

Haluatko syventää osaamistasi kestävyyskysymyksistä ja ulkona oppimisesta? Ilmoittaudu lokakuussa 2023 Turussa käynnistyvään ympäristökasvatuksen koulutusohjelmaan ulkona oppimisen painotuksella. Koulutus sopii varhaiskasvattajille, perusopetukseen, nuorisotoimeen, seurakunnille, järjestöille, seikkailukasvatukseen sekä muille ympäristökasvatuksesta kiinnostuneille.

Seuraa Syklin koulustarjontaa koulutuskalenterista!

Keväällä 2024 käynnistyy useita ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen koulutuksia. Pysy ajan tasalla uusista koulutuksista seuraamalla Syklin koulutuskalenteria.

bit.ly/koulutuskalenteri-Sykli

Seuraa meitä somessa!

 [ymke_sykli](https://www.instagram.com/ymke_sykli)

Uusii!

Luonto- ja ympäristökoulujen kalenteri

Ympäristökasvatuksen kurssit, seminaarit, tapahtumat ja muut tärkeät päivämäärät

Ympäristökasvatuksen kursseilta löydät luonnonihmeitä, taitoja liikuttaa lapsia ja nuoria luonnossa sekä keinoja arjen ympäristöasioiden käsittelyyn. Monilla kursseilla aiheita käsitellään ilmiölähtöisesti ja monialaisesti ja ne auttavat opetussuunnitelman käyttöön ottamista. Kursseilla saat myös tukea Vihreä lippu -ohjelman toteutukseen ja ympäristöraadin toimintaan.

Kurssit ovat kaikille avoimia kuntarajoista riippumatta ja useimmat niistä ovat maksuttomia. Kurssit on tarkoitettu opettajille, varhaiskasvattajille ja muille kiinnostuneille. Monet kurssit sopivat opettajien veso-koulutuksiksi. Kohderyhmät löydät järjestäjän omilla sivuilla.

Syksy 2023

ELOKUU

Meriharjun luontokoulun haku	Meriharjun luontotalo, Helsinki
Harakan ympäristöntutkimuspäivien haku	Harakan luontokeskus, Helsinki
14.8. Luontokoulu Arkin haku alkaa	Korkeasaaren Luontokoulu Arkki, Helsinki
16.8. Villa Elfvikin syyskuun luontoretkien varaus alkaa	Villa Elfvikin luontotalo, Espoo
21.8. Vantaan luontokoulun kummiluokkahaku päättyy	Vantaan luontokoulu, Vantaa
28.8. klo 15–18 • Ötökkäkurssi • sivulla 18	Vantaan luontokoulu, Vantaa

SYYSKUU

4.9. klo 15–18 • Ihan pihalla -ulkomatikkakurssi • sivulla 18	Vantaan luontokoulu, Vantaa
13.9. klo 10–16 • Ympäristötäidettä luonnossa -kurssi • sivulla 4	Harakan luontokeskus, Helsinki
19.9. klo 15–18 • Metsäluonnon monimuotoisuus -kurssi • sivulla 21	Villa Elfvikin luontotalo, Espoo
26.9. klo 15–18 • Luontokato keskellämme 1 -kurssi • sivulla 6	Korkeasaaren Luontokoulu Arkki, Helsinki
28.9. klo 10–16 • Merten roskaantumisen -kurssi • sivulla 4	Harakan luontokeskus, Helsinki

LOKAKUU

10.10. klo 15–18 • Vertaistukea ja virkistystä (Vihreä lippu -tapaaminen) • sivulla 16	Vihreä lippu
12.10. klo 10–15 • Uudet tulokkaat kaupunkiluonnossa -kurssi • sivulla 4	Harakan luontokeskus, Helsinki

MARRASKUU

9.11. klo 13–16 • Haltian luontokasvatuksen 10-vuotisjuhlaseminaari sivulla 26	Suomen luontokeskus Haltia, Espoo
---	-----------------------------------

JOULUKUU

Vantaan luontokoulun talven opetuspäivien varaaminen alkaa (joulu-tammikuu)	Vantaan luontokoulu
--	---------------------

TAMMIKUU

Meriharjun luontokoulun haku

Harakan ympäristöntutkimuspäivien haku

Harakan luontokeskus, Helsinki

HELMIKUU

2.2. Vihreä lippu -päivä!

15.2. Harakan luonnontutkimuspäivien haku alkaa

Harakan luontokeskus, Helsinki

MAALISKUU

Korkeasaaren koululaiskonferenssi

Korkeasaaren Luontokoulu Arkki, Helsinki

15.3. Harakan luonnontutkimuspäivien keväthaku loppuu

Harakan luontokeskus, Helsinki

20.3. Villa Elfvikin toukokuun luontoretkien varaus alkaa

Villa Elfvikin luontotalo, Espoo

Vantaan luontokoulun kevään opetuspäivien varaaminen alkaa

Vantaan luontokoulu, Vantaa

HUHTIKUU

9.4. klo 15–18 • Kevätluonnon seuranta osaksi opetusta -kurssi • sivulla 21 Villa Elfvikin luontotalo, Espoo

16.4. klo 14–17 • Luovasti luonnontieteitä -kurssi • sivulla 18 Vantaan luontokoulu, Vantaa

18.4. klo 10–16 • Lintukurssi • sivulla 4 Harakan luontokeskus, Helsinki

19.4. klo 9.30–13.30 • Raatitapaaminen pääkaupunkiseudun Vihreä lippu -kouluille • sivulla 17 Villa Elfvikin luontotalo, Espoo

22.4. Villa Elfvikin luontokouluhaku alkaa Villa Elfvikin luontotalo, Espoo

23.4. klo 15–18 • Äidinkieltä ulkona -kurssi • sivulla 18 Vantaan luontokoulu, Vantaa

29.4. Suomen luontokeskus Haltian luontokouluhaku alkaa Suomen luontokeskus Haltia, Espoo

Vantaan lähiluontoteeman koulutus (huhti-toukokuu)

Vantaan luontokoulu, Vantaa

TOUKOKUU

6.5. Vantaan luontokoulun kummiluokkahaku alkaa

8.5. Harakan luonnontutkimuspäivien sysshaku loppuu

Harakan luontokeskus, Helsinki

14.5. klo 10–15 • Luonnonryttikurssi • sivulla 4 Harakan luontokeskus, Helsinki

16.5. klo 15–18 • Luontokato keskelläämme 2 -kurssi • sivulla 6 Korkeasaaren Luontokoulu Arkki, Helsinki

Vihreä lippu on kansainvälinen, Suomessakin suuren suosion saavuttanut ympäristökasvatusohjelma. Suomessa ohjelmaa koordinoi FEE Suomi. Pääkaupunkiseudulla Vihreän lipun alueellisina edistäjinä toimivat Harakan luontokeskus, Vantaan luontokoulu, Villa Elfvikin luontotalo ja Ympäristökoulu Polku. Ne tarjoavat ohjelman osallistujille ja osallistumista harkitseville koulutusta ja tukea omalla alueellaan. Vuosittain järjestetään koululaisten raatitapaaminen sekä opettajille ja kasvattajille vertaistukitapaaminen.

Grön Flagg är ett internationellt miljöprogram för skolor och daghem. I Finland koordineras programmet av FEE Suomi. I huvudstadsregionen fungerar Stora Råntans naturcentrum, Vanda naturskola, Villa Elfviks naturhus, Naturskolan Uttern och Miljöskolan Polku som lokala Grön Flagg främjare. Av dem kan deltagarna få hjälp med att inleda och utveckla verksamheten inom programmet.

Vertaistukea ja virkistystä – tervetuloa Vihreä lippu -osallistujien kokemusten- vaihtopäivään!

Aika: tiistai 10.10.2023 klo 15–18

Paikka: Pääkaupunkiseudun
Kierrätyskeskus, Nihtisillan toimipiste,
Kutojantie 3, Espoo

Perinteisessä syksyn Vihreä lippu -tapaamisessa pääset jakamaan kokemuksia muiden ohjelmaan osallistuvien kanssa. Saat vinkkejä innostavaan toimintaan ja vastauksia mieltä askarruttaviin kysymyksiin, olit sitten vanha tai uusi osallistuja. Tarjolla kahvia, teetä ja pientä purtavaa.

Tänä vuonna tapaaminen järjestetään Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskuksen suurimmassa toimipisteessä Nihtisillassa. Pää-

semme Kierrätyskeskuksen ”bäckärille” tutustumaan lajittelukeskuksen ja kierrätysverstaiden toimintaan. Samalla on mahdollista hankkia kierrätysmateriaaleja koulun tai päiväkodin askartelukäyttöön maksutta Kierrätyskeskuksen materiaalitukusta.

Ilmoittaudu mukaan su 8.10. mennessä täällä: <https://forms.office.com/e/yYMvfMyuE1>

Tilaisuuden järjestävät Pääkaupunkiseudun luonto- ja ympäristökoulu.

Lisätiedot: Hanniina Manner,
0400 348 688,
hanniina.manner@kierratyskeskus.fi

Raaitapaaminen pääkaupunkiseudun Vihreä lippu -kouluille

Aika: pe 19.4.2024 klo 9.30–13.30

Paikka: Villa Elfvikin luontotalo,
Elfvikintie 4, Espoo

Tapahtumaan ovat tervetulleita Vihreä lippu -koulujen ympäristöraatilaiset opettajineen luokilta 3–9 ja lukioista. Päivän aikana oppilaat kiertävät ryhmässä erilaisissa työpajoissa ulkona luonnossa ja luontotalon sisätiloissa. Kaikille tarjotaan pullat ja mehua. Tapahtumaan ilmoittautuminen avautuu maaliskuussa ja siitä tiedotetaan sähköpostilla Vihreä lippu -kouluille.

KUVA: KATJA LEMBIKAKIS

”Vihreä lippu kolmella sanalla:
Ajankohtainen, uudistuva, innostava.”

– Vihreä lippu -osallistujakyselyn vastaaja

Vihreä lippu -ohjelma innostaa lapset ja nuoret kehittämään päiväkodin ja koulun arkea kestävämmäksi teema kerrallaan, yhdessä opettajien ja kasvattajien kanssa. Saat valmiit työkalut ja materiaalit, jotka helpottavat opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden toteuttamista – Kestävien elämäntapojen opettelu, osallisuus ja vaikuttamiseen kasvaminen ovat samassa paketissa!

Helsinki, Vantaa ja Espoo suosittelivat Vihreää lippua. Lue lisää ja liity mukaan: vihrealippu.fi

Grön Flagg-programmet hjälper och inspirerar barnen och ungdomarna att själva utveckla daghemmets eller skolans vardag i en hållbarare riktning, ett tema i taget, tillsammans med lärarna och pedagogerna. Du får redskap och material som hjälper dig att uppfylla målen i läroplanerna: inlärning av en hållbar livsstil, delaktighet och påverkan i samma paket!

Helsingfors, Vanda och Esbo rekommenderar Grön Flagg.
Läs mer: gronflagg.fi

VANTAAN LUONTOKOULU VANDA NATURSKOLA

SOTUNGINTIE 25A, VANTAA • PUH. 09-875 3057
WWW.VANTAANLUONTOKOULU.FI

Tervetuloa Vantaan luontokouluun! Tarjoamme luonto-opetuksen ja ympäristökasvatuksen palveluita päiväkodeille ja kouluille, luonnosta luonnossa oppien. Luontokoulu sijaitsee Sotungin perinnemaisemassa Sipoonkorven kansallispuiston läheisyydessä ja toimii satavuotiaasta vanhasta kyläkoulusta käsin. Opetuksessa hyödynnetäänkin monipuolisesti niin luonnon- kuin kulttuuriympäristön tarjoamia mahdollisuuksia. Kurseillemme ovat kaikki tervetulleita kuntarajoista riippumatta, opetuspäivät ja välineläinaus on tarkoitettu vantaalaisille ryhmille. Opetus ja kurssit ovat osallistujille maksuttomia.

Kurssit

Toiminnalliset ja käytännönläheiset kurssit ovat oiva inspiraation ja ideoiden lähde ulko-opetukseen ja ympäristökasvatukseen. Osallistumisesta saat mukaasi myös osallistumistodistuksen. Lisätietoja kurseistamme löytyy <https://www.vantaanluontokoulu.fi/kurssit/>, jonne myös päivitämme kurssitarjontaa.

- **Ötökkäkurssi**
ma 28.8.2023 klo 15–18
(opettajat, varhaiskasvattajat)
- **Ihan pihalla – ulkomatikkaa**
ma 4.9.2023 klo 15–18
(alakoulun ja esikoulun opettajat)
- **Luovasti luonnontieteitä**
ti 16.4.2024 klo 14–17
(varhaiskasvattajat, alkuopetuksen opettajat)
- **Äidinkieltä ulkona**
ti 23.4.2024 klo 15–18
(alakoulun ja esikoulun opettajat)
- **Vantaan lähiluontoteemaa 2024 tukeva koulutus** huhti-toukokuu
(opettajat, varhaiskasvattajat)

Opetuspäivät

Vantaan luontokoulu järjestää elämyksellisiä ja toiminnallisia opetuspäiviä vantaalaisille 1.–9.-luokille sekä 5–6-vuotiaiden päiväkotiryhmille. *Undervisningsdagar erbjuder också på svenska.*

Kummiluokkatoiminnassa luokka tai päiväkotiryhmä saa lukuvuoden aikana neljä luontokoulupäivää. Kummiluokaksi voi hakea sähköisellä lomakkeella, hakuaika päättyy ma 21.8.2023! Lisätietoja ja hakemuslomake <https://www.vantaanluontokoulu.fi/kummiluokkatoiminta/>

Yksittäisiä luontokoulupäiviä järjestetään alkusyksyllä, talvella sekä loppukeväällä. Opetuspäivät suuntautuvat useimmiten Sipoonkorven kansallispuistoon tai pienimmillä oppilailla luontokoulun tai oman koulun/ päiväkodin lähiympäristöön. Yksittäisistä opetuspäivistä löytyy tietoa <https://www.vantaanluontokoulu.fi/retket/>

KUVA: VANTAAN LUONTOKOULU

Veeran vesiretki – lainattava opetusmateriaali

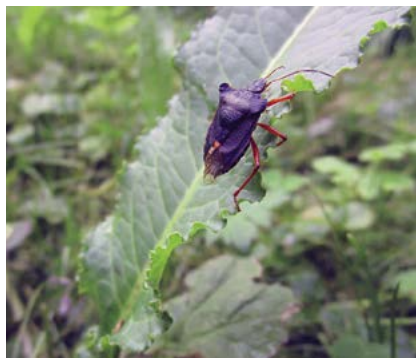
Veeran vesiretki on vantaalaisille 5–6-vuotiaille sekä alkuopetuksen luokille tarkoitettu lainattava opetusmateriaali, jossa tutustutaan vesien elämään Veera Vesiperhosen hahmon avulla. Materiaali sisältää tehtäviä ja niihin tarvittavat välineet sekä tietenkin itse Veera Vesiperhosen. Lisätietoja ja varauskalenteri www.vantaanluontokoulu.fi/veeranvesiretki. *Materialet finns också på svenska.*

KUVA: VANTAAN LUONTOKOULU

Tilauskurssit

Vantaan luontokoulu järjestää tilauskursseina myös esim. koko päiväkodin tai koulun luontoaiheisiä koulutuksia. Kurssien sisällöt ovat monialaisia, menetelmät toiminnallisia ja niiltä saa käytännön apua opetussuunnitelman toteuttamiseen. Osallistujat voivat esittää toiveita kurssien aiheista tai painotuksista, suosittuja ovat olleet esim. luontoa oppimisympäristönä käsittelevät koulutukset. Lisätietoja toimisto@vantaanluontokoulu.fi tai p: 09-875 3057

KUVA: VANTAAN LUONTOKOULU

VILLA ELFVIKIN LUONTOTALO NATURENS HUS VILLA ELFVIK

ELFVIKINTIE 4, ESPOO • PUH. 043 826 9208 • VILLAELFVIK@ESPOO.FI
WWW.ESPOO.FI/VILLAELFVIK

Luontotalo tukee opettajia ja varhaiskasvattajia ympäristökasvatuksessa ja luonnon tuntemuksessa. Tarjoamme opetusta lapsiryhmille ja kursseja kasvattajille. Tarkemmat tiedot maksuttomista palveluistamme löydät verkkosivuiltamme: Palvelut kouluille ja varhaiskasvatukselle.

Luontoretkiä lapsiryhmille syyskuussa ja toukokuussa

Eri teemaiset luontoretket on suunniteltu 5–10 -vuotiaille lapsille. Ne sopivat päivähoito-, esikoulu- ja iltapäiväkerhoryhmille sekä peruskoulun 1.–4.-luokille. Arkipäivinä toteutettavia noin kaksi tuntia kestäviä retkiä voi varata vain soittamalla luontotalon asiakaspalveluun: syyskuun retkien varaus alkaa 16.8. klo 9 ja toukokuun retkien varaus 20.3. klo 9.

Kouluvierailuja yläkoululuokille Espoon ilmastotoimista ja luontokadon torjumisesta

Mitä ilmastotoimia Espoossa tehdään? Voinko minä tehdä jotain? Entä luonnon monimuotoisuus, miksi se on tärkeää? Miten luontokadon torjuntaan voi osallistua? Koululuokille on tarjolla syysmarraskuussa koululle tilattavia oppitunteja kahdelle eri teemalla. Kouluvierailut löydät osana Espoon KULPS-kulttuuripolkua 7.–9.-luokkalaisille.

KUVA: TOMMI HEINONEN

Kestävän elämäntavan polun arvoitus ohjattuna 5.–6. -luokkalaisille

Sisällä luontotalossa voi kiertää pienryhmissä pelillisen Kestävän elämäntavan polun arvoituksen. Tehtävien aiheet on poimittu nuorten arkielämästä ja niissä käsitellään ruoan ja liikkumisvalintojen lisäksi esimerkiksi vaatteita, kännyköitä ja vapaa-aikaa. Loka-marraskuussa 2023 ohjattuna toteutettava palvelu on tarjolla Espoon KULPS-kulttuuripolussa 5.–6. -luokkalaisille.

Metsäluonnon monimuotoisuus -kurssi opettajille ti 19.9.2023 klo 15–18

Metsien monimuotoisuudesta puhutaan paljon, mutta tiedätkö, mitä se tarkoittaa käytännössä? Kurssilla tarkastellaan metsää ekosysteeminä. Kurssilaiset oppivat tunnistamaan monimuotoisuudelle arvokkaita ja tärkeitä metsän piirteitä, ja miten luonnon monimuotoisuus voidaan ottaa osaksi opetusta. Kurssin kohderyhmä on luokanopettajat.

Kevätluonnon seuranta osaksi opetusta -kurssi opettajille ti 9.4.2024 klo 15–18

Lajituntemus on tärkeä kansalaistaito luonnon ja sen muutosten havainnoinnissa. Tällä kurssilla tulevat tutuksi erilaiset materiaalit ja menetelmät, joiden avulla kevätluonnon seuranta on hauskaa ja helppoa eri ikäisten lasten kanssa. Kurssi on suunnattu varhaiskasvattajille ja luokanopettajille.

Luontokoulupäivät espoolaisille koululuokille

Espoolaiset koulut voivat hakea lukuvuoden 2024–2025 luontokoulupäiviä sähköisellä lomakkeella 22.4.–19.5.2024. Luontokoulupäivät on tarkoitettu 3.-8.-luokkalaisille ja niitä on saatavilla myös ruotsiksi. Luontokoulupäivien ohjelmassa tutkitaan luontoa eri vuodenaikoina, vesiluontoa tai lintuja.

Ympäristökoulu Polku on kumppanisi matkalla kohti kestävää kasvatusta. Toteutamme oppitunneita kouluissa ja päiväkodeissa, tarjoamme innostavia koulutuksia ja monipuolisia opetusmateriaaleja. Olemme myös mukana monissa kestävyyskasvatuksen hankkeissa.

Innostavia kouluvierailuita ja opetustuokioita

Toteutamme maksuttomia kouluvierailuita ja opetustuokioita yhteistyössä HSY:n, Espoon KULPSin sekä Vantaan kulttuuripolun kanssa. Aiheina ovat kestävä elämäntapa, kiertotalous ja vastuullinen vedenkäyttö. *Med HSY erbjuder vi lektioner också på svenska!*

Voit tilata myös omaan tarpeeseen räätälöityä etäopetusta ja kouluvierailuja. Ota yhteyttä ja kerro millaisesta kokonaisuudesta teille olisi hyötyä.

Käytännönläheisiä täydennyskoulutuksia

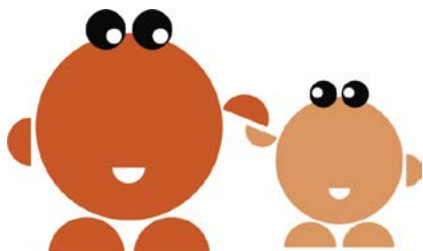
Toteutamme tilauksesta etä- ja lähikoulutuksia ryhmille. Meiltä saat esimerkiksi innostavat työpajat OPS:n ja VASU:n mukaiseen kestävään kasvatukseen. Tarjolla on myös käytännönläheinen varhaiskasvatuksen materiaalipaketti kaupunkiviljelyyn.

Maksuttomia koulutuksia on tarjolla eri koulutushankkeissa. Vuonna 2023 käynnissä on mm. OPH:n rahoittama Luova uudelleenkäyttö -hanke sekä WWF:n ja muiden ympäristökasvatusalan toimijoiden kanssa yhteistyössä toteutettava Kohti ympäristövastuullista oppimisyhteisöä -hanketta. Katso ajankohtainen tarjonta verkkosivuiltamme.

Monipuolisia opetusmateriaaleja

Löydät verkkosivuiltamme myös materiaaleja kestävyysaiheiden käsittelyyn opetuksessa. Esimerkiksi iloinen Palloässäät materiaali innostaa varhaiskasvatuksen ja alkuopetuksen kasvattajia moniaistilliseen kestävyyskasvatukseen ja ilmastotekoihin.

Tule käymään Kierrätyskeskuksessa!

Ympäristökoulu Polku on osa Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskusta, joka on kuntien pääosin omistama, yleishyödyllinen kiertotalouden osaaja jo yli 30 vuoden kokemuksella.

Kierrätyskeskuksen myymälät ovat mielenkiintoisia kohteita omatoimisille vierailuille. Voit myös varata ryhmällesi elämyksellisen kiertotalousvierailun Suomen suurimpaan kierrätyskeskukseen Espooseen tai etänä. Espoon ja Vantaan kouluryhmille vierailut ovat saatavilla maksutta KULPSin ja Vantaan kulttuuripolun tarjoamina.

Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus lahjoittaa myös ilmaista askartelumateriaalia kouluille ja päiväkodeille Näprä materiaalitukun kautta.

**Seuraa Ympäristökoulu Polkua
Instagramissa ja Facebookissa!**

Tervetuloa Nuuksioon oppimaan, liikkumaan ja retkeilemään!

OPI. KOE. INNOSTU. PELAA. TUTKI. LIIKU. TEE ITSE.

Vastuullisesti toimivassa Haltiassa saat aidon elämyksen koko Suomen luonnosta. Espoossa Nuuksion kansallispuiston porttina sijaitseva luontokeskus tarjoaa monipuolista sekä innostavaa tekemistä ja oppimista varhaiskasvatusryhmistä toisen asteen opiskelijoille asti. Ohjelmamme pohjautuvat ympäristökasvatuksen malleihin ja tukevat perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen opetussuunnitelmia.

Perille pääsee bussilla 245 Espoon keskuksesta. Haltiassa on ravintola, luontokauppa ja retkivarustevuokraamo. Haltian luontonäyttelyissä pääset kansallispuistojemme mahtaviin maisemiin ja muihin Suomen luonnon helmiin. Haltian lähiluontopolut soveltuvat eritasoisille luonnossa liikkujille ja niiltä on yhteys Nuuksion kansallispuistoon. Haltian tapahtumakentältä löytyy vapaassa käytössä oleva Haltian kota sekä lähialueelta varattava Aarnitulen tulipaikka.

*Våra tjänster finns också på svenska!
Läs mera på: www.haltia.com/sv/naturskola/*

KUVA: JARI KOSTET

Innostavat opastukset sisällä ja ulkona

Yhden – puoleltoista tunnin mittaiset opastukset ovat tarinallisia ja toiminnallisia. Näyttelyopastuksissa seikkaillaan oppaan kanssa luontoon liittyvissä teemoissa. Luontopolkujen opastuksilla ihmetellään ja tutkiskellaan luonnonkirjoa osallistavalla tavalla, herätellään ympäristöherkkyttä ja oivalletaan omaa luontosuhdetta.

Kullekin ikäluokalle on omat innostavat sisällöt, esimerkiksi:

- varhaiskasvatukselle **Ohto Otavanpoika** tai **Leevi Liito-oravan luontopolku**
- alakouluille **Eläinten olympialaiset** tai **Jääkauden jälkiä**
- yläkouluille **Tulevaisuutta tekemässä** tai **Skutsi kutsuu**

Opastushinnoittelu on joko lapsi-/oppilas-kohtaista tai ryhmäkohtaista. Ryhmän mukana seuraavat aikuiset maksutta. Haltian pääsyliput ovat edullisempia pääkaupunkiseudun kouluryhmille. Osa opastustuotteista on espoolaisille ryhmille maksuttomia KULPS-ohjelman kautta.

Lisätietoja: www.haltia.com/luontokoulu/opastukset/

KUVA: JARI KOSTET

Elämykselliset luontokoulupäivät

Luontokoulu vie oppilaat Haltian luontokasvattajan johdolla luontoon toimimaan, kokemaan, innostumaan ja oppimaan. Valittavana on eri teemaa: Mun metsä, Retkeilytaidot, Liito-orava ja metsän salaisuus, Lintujen kevät, Historian jäljet luonnossa sekä Luonnonkirjon jäljillä.

Luontokoulussa on käytössä monipuolinen luonto-opetuksen pedagogiikka ja ohjelmaan voi kuulua vaikkapa retkeilytaitoja, luonnonkirjon tutkimista, pelejä ja leikkejä, aistiharjoituksia, rakentelua ja seikkailua.

Haltian luontokoulun kohderyhmä on 3.–9.-luokkien oppilaat. Luontokoulu palvelee pääkaupunkiseudun kuntien kouluja maksuttomilla luontokoulupäivillä syyskuusta toukokuuhun. Luontokouluun voi hakea edeltävän lukuvuoden huhtikuussa (seuraava haku aukeaa 29.4.2024).

Lisätietoja: www.haltia.com/luontokoulu/luontokoulupaivat/

Koulutukset kasvattajille

Haltian luontokoulu järjestää tilauskursseja opettajille ja varhaiskasvattajille. Kurssimme innostavat luokasta luontoon. Kursien aiheina muun muassa luonnonkirjo, hyvinvointia luonnosta, kestävä luontoretkeily ja ulkona oppimisen menetelmät.

Haltian luontokasvatuksen 10-v juhlaseminaari 9.11.2023!

Lisätietoja koulutuksista:
www.haltia.com/luontokoulu/koulutukset-kasvattajille/

Omatoimiselle luontoretkelle

Omatoimisten luontoretkien tueksi opettajat voivat lainata luontokoululta retkeily- ja luonnontutkimusvälineitä, sekä ladata verkkosivuiltamme tuki- ja oppimateriaaleja ympäristökasvatukseen, retkeilytaitojen opetteluun ja ulkona oppimiseen.

Lisätietoja välineistä ja oppimateriaaleista:
www.haltia.com/luontokoulu/omatoimiselle-luontoretkelle/

Oksä på svenska!

MAPPAn.fi

Vinkkejä monialaiseen luonnossa oppimiseen

Teemareput: Kevätpolku, Talvipolku, Joulupolku

Kalenteri: tapahtumat, koulutukset, teemapäivät

Hyppää luonnontutkijan saappaisiin!

Teemareput: iNaturalist, Lajit, Virtavesi, Linnut viestintuojina

#haemappasta

Monialaiset materiaalit tukevat OPS:n toteuttamista.

MAPPA on ympäristökasvatuksen ja kestävä elämäntavan työkalupakki *Vinkkejä ja valmista oppimateriaalia kasvattajille ja opettajille!*

Luontokoulut.fi

Pääkaupunkiseudun luonto- ja ympäristökoulut Huvudstadsregionens natur- och miljöskolor

Meiltä saat:

- ideoita ja innostusta!
- ulkona oppimisen taitoja!
- opetustuokioita hienossa luontoympäristössä tai omissa koulussa tai päiväkodissa!

Vi erbjuder:

- idéer och inspiration!
- färdigheter för utomhuspedagogik!
- undervisningsstunder i fina naturmiljöer eller i din egen skola eller daghem!

Palautetta toiminnastamme – Feedback om vår verksamhet:

- ” Kynnys viettää kokonaisia päiviä ulkona oppilaiden kanssa on madaltunut luontokoulun myötä!” (opettaja luontokoulupäivän jälkeen)
- ” Ihanan innostava kurssi, josta sai suoraan vinkkejä omaan arkeen” (opettaja kurssin jälkeen)
- ” En rolig, vettig och annorlunda dag som gav bättre klassanda” (klasslärare efter naturskoldagen)

Lisätietoja • Tilläggsinformation:

www.luontokoulut.fi
www.mappa.fi

PÄÄKAUPUNKISEUDUN LUONTOKOULUT

